

వాణిజ్య శాస్త్రం

Intermediate 1st Year

సమయం: 3 గంటలు

గరిష్ట మార్కులు: 100

Part-I (50 Marks)

SECTION-A

I. కింది ప్రశ్నల్లో ఏవైనా రెండింటికి 40 పంక్తులకు మించకుండా సమాధానాలు రాయండి. $2 \times 10 = 20$

1. సొంత వ్యాపారాన్ని నిర్వచిస్తూ, లాభ నష్టాలను రాయండి?
2. సంస్థాపన పత్రం అంటే ఏమిటి? అందులో క్లాజుల గురించి తెలపండి?
3. డిబెంచర్ అంటే ఏమిటి? అందులో రకాలను రాయండి?

SECTION-B

II. కింది వాటిలో ఏవైనా నాలుగింటికి 20 పంక్తులకు మించకుండా సమాధానాలు రాయండి. $4 \times 5 = 20$

4. వ్యాపారాన్ని నిర్వచించి దాని లక్షణాలను పేర్కొనండి?
5. సహకార సంస్థల లక్షణాలను రాయండి?
6. భాగస్థుల్లో వివిధ రకాలను తెలపండి?
7. బహుళ జాతీయ సంస్థలను నిర్వచిస్తూ, లక్షణాలను రాయండి?
8. వ్యాపార విత్తాన్ని నిర్వచించి, దాని ప్రాధాన్యతను వివరించండి?
9. ఈ-వ్యాపారం అంటే ఏమిటి? పరిధిని రాయండి?

SECTION-C

III. కింది వాటిలో ఏవైనా ఐదింటికి ఐదు పంక్తులకు మించకుండా సమాధానాలు రాయండి. $5 \times 2 = 10$

10. ప్రజనన పరిశ్రమ
11. కర్ష
12. భాగస్వామ్య ఒప్పందం
13. పరిచయ పత్రం
14. సూక్ష్మ సంస్థ
15. నిలిపి ఉంచిన ఆర్జనలు

సర్దుబాట్లు

1. ముగింపు సరుకు రూ. 44,000.
2. యంత్రాలపై, ఫర్నిచర్పై 5 శాతం తరుగుదలను కట్టండి.
3. చెల్లించాల్సిన జీతాలు రూ. 8,000.
4. ముందుగా చెల్లించిన బీమా రూ.200
5. రుణగ్రస్తులపై 5 శాతం రాని బాకీల నిధిని కట్టండి.

SECTION-E

కింది ప్రశ్నల్లో ఒకదానికి సమాధానం రాయండి.

1×10 = 10

19. కింది వివరాల సహాయంతో మూడు వరుసల నగదు చిట్టాను తయారు చేయండి.

2011 జనవరి	చేతిలో నగదు	రూ. 20,000
1.	బ్యాంకులో నగదు	రూ. 5,000
2.	జీతాల చెల్లింపు	రూ. 6,000
3.	బ్యాంకులో డిపాజిట్ చేసిన నగదు	రూ. 5,000
4.	నగదు అమ్మకాలు	రూ. 30,000
6.	రవి నుంచి వచ్చిన నగదు	రూ. 1,900
	చెల్లించిన డిస్కాంట్	రూ. 100
8.	సరుకులు అమ్మగా వచ్చిన చెక్కు (అదే రోజు బ్యాంకులో డిపాజిట్ చేశారు)	రూ. 10,000
15.	ఫర్నిచర్ కొనుగోలు చేసి, చెక్కు ద్వారా చెల్లించింది.	రూ.1,000
20.	మోహన్కు చెక్కు ద్వారా చెల్లించింది	రూ. 1,800
	వచ్చిన డిస్కాంట్	రూ.200
25.	బ్యాంకు నుంచి సొంత అవసరానికి తీసిన నగదు	రూ.2,000

20. 31.3.2012 నాటి నవీన్.. బ్యాంకు నిల్వల సమన్వయ పట్టీని తయారు చేయండి.

1. నగదు పుస్తకం ప్రకారం బ్యాంకు నిల్వ	రూ. 2,00,000
2. డిపాజిట్ చేసిన, ఇంకా వసూలు కాని చెక్కులు	రూ. 40,000
3. జారీ చేసిన చెక్కుల్లో, ఇంకా బ్యాంకుకు దాఖలు కానివి	రూ. 25,000
4. ఖాతాదారుడు నేరుగా నవీన్ ఖాతాలో డిపాజిట్ చేసింది	రూ. 24,000
5. బ్యాంకు వసూలు చేసిన పెట్టుబడులపై వడ్డీ	రూ. 10,000
నగదు పుస్తకంలో నమోదు కాలేదు.	
6. పాస్బుక్లో మాత్రమే డెబిట్ రాసిన బ్యాంకు ఛార్జీలు	రూ. 2,000

SECTION-F

కింది ప్రశ్నల్లో రెండింటికీ సమాధానాలు రాయండి.

$2 \times 5 = 10$

21. జంటపద్దు విధానం అంటే ఏమిటి? లాభాలను రాయండి.

22. వివిధ రకాలైన తప్పులను గురించి రాయండి.

23.

2000 డిసెంబర్	1. నాగరాజు నుంచి కొనుగోళ్లు	రూ. 4,000
	5. నాగరాజుకు అమ్మకాలు	రూ. 20,000
	8. నాగరాజుకు వాపస్ చేసిన సరుకు	రూ. 1,200
	10. నాగరాజు నుంచి వచ్చిన చెక్కు	రూ. 3,000
	15. నాగరాజు నుంచి కొనుగోళ్లు చేసిన సరుకు	రూ. 6,000
	20. నాగరాజుకు చెల్లించిన నగదు	రూ. 12,000
	31. నాగరాజుకు అమ్మకాలు	రూ. 1,600

24. కింది వివరాల సహాయంతో సహాయక చిట్టాలను తయారు చేయండి.

2008 మార్చి	1. రావుకు అమ్మిన సరుకు	రూ. 8,000
	2. క్రిష్ణ ట్రేడర్స్ నుంచి సరుకుల కొనుగోళ్లు	రూ. 6,000
	10. రవికుమార్ కు అమ్మిన సరుకు	రూ. 4,000
	16. ప్రకాశ్ నుంచి కొనుగోళ్లు(వర్తక డిస్కాంట్ 10%)	రూ.4,000
	19. శ్రీహరి నుంచి కొనుగోళ్లు	రూ. 5,000
	22. నగదుకు కొన్న సరుకు	రూ. 6,000

SECTION-G

కింది ప్రశ్నల్లో ఏవైనా ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానం రాయండి.

5×2 = 10

25. మూలధనం
26. ఎదుటి పద్దు
27. బుక్ - కీపింగ్
28. అనామతు ఖాతా
29. చెల్లించాల్సిన ఖర్చులు
30. కింది వ్యవహారాలకు చిట్టాపద్దులను రాయండి.

2000 జనవరి	1.హరి తన వ్యాపారాన్ని రూ. 10,000 నగదుతో ప్రారంభించాడు?
	3. ఫర్మీచర్ కొనుగోళ్లు రూ. 30,000
	6. క్రిష్ కు అమ్మిన సరుకు రూ. 10,000
	10. చెల్లించిన అద్దె రూ. 5,000

31. కింది సమాచారం నుంచి ప్రారంభ పద్దును రాయండి.

చేతిలో నగదు	రూ. 2,000
బ్యాంకులో నగదు	రూ. 10,000
సరుకు	రూ. 6,000
రుణగ్రస్తులు	రూ. 8,000
ఫర్నిచర్	రూ. 2,000
యంత్రాలు	రూ. 18,000
చెల్లింపు బిల్లులు	రూ. 12,000
భవనాలు	రూ. 20,000
రుణదాతలు	రూ. 20,000

32. కింది వివరాలతో అంకణాను తయారుచేయండి.

వనూలు బిల్లులు	రూ. 4,000
అమ్మకాలు	రూ. 4,800
కొనుగోళ్ల వాపసులు	రూ. 1,200
చెల్లింపు బిల్లులు	రూ. 3,200
కొనుగోళ్లు	రూ. 12,000
మూలధనం	రూ. 7,600
అమ్మకాల వాపసులు	రూ. 800